

קהילה לומדת: תפקידו של המרכז האקדמי בפעילות פוליטית וציבורית

הצהרת עקרונות ומדיניות

המרכז האקדמי שלם מעניק לסטודנטיות ולסטודנטים ישראלים מצטיינים בסיס לפיתוח האיכויות האינטלקטואליות והתרבותיות הדרושות להם, כבני אדם וכאזרחים, לחיים שיש בהם משמעות וייעוד, ולתרומה לשגשוגה של מדינת ישראל והחברה הישראלית.

על אף שהמרכז האקדמי שלם קיים כדי לשרת את הקהילה שבתוכה אנו חיים, המרכז איננו – ואינו יכול להיות – קהילה מפלגתית או אידאולוגית המזוהה באופן מוסדי עם נטייה ימנית או שמאלה, חילונית או דתית. כדי למלא את ייעודנו בחברה הישראלית, על שלם לשמר סביבה של חירות אינטלקטואלית ושל פתיחות כלפי נקודות מבט שונות, ועליו לפיכך להישאר עצמאי מאופנות, תשוקות ולחצים פוליטיים. אנחנו קהילה שמתקיימת למען התכלית המוגבלת – אך הגדולה – של הוראה ולמידה.

הקהילה שלנו בנויה על בסיס ברית בלתי מוצהרת: אנו מתאספים יחדיו לטובת המטרה של הוראה ולמידה, ומחפשים ידע וחוכמה לגבי הדברים שחשובים. חיפוש, חקירה ודיון פתוחים ואמיצים הם שעומדים בלב החינוך והתרבות שלנו. אנו מעודדים, מקבלים בברכה ומאמצים נקודות מבט מגוונות, ואנו מתייחסים בכבוד לכל דעה שמוצגת באופן רציני. בו בזמן, אנו מכפיפים כל אמונה ודעה לביקורת וכל הנחה לבחינה ביקורתית מתוך חיפוש תמידי אחר האמיתי, הטוב והראוי. יותר מכול, אנחנו לא מלמדים או אומרים לסטודנטים שלנו מה לחשוב. אנחנו מעודדים ומכינים אותם לחשוב בעצמם.

בגלל שהמרכז האקדמי שלם הוא קהילה שמוקדשת למטרות ייחודיות אלו, המרכז לא יכול לנקוט בעמדה מוסדית כלפי נושאי השעה מבלי להרוס את התנאים להצלחתו שלו. אם, למשל, נצא בהכרזה מוסדית לגבי מדיניות ציבורית כלשהי, נסתכן בכך שנכרך או שנרתיע כל מיעוט שלא מסכים עם העמדה שאומצה. יתר על כן, אנו נסתור בכך את המטרה שלנו: לעודד אנשים לחשוב עבור עצמם. בתור מוסד אנחנו לא נדבר בשם של הסטודנטים או הבוגרים שלנו, בשם של אנשי הסגל או הצוות.

על אף שאיננו נוקטים בעמדה פוליטית בתור מוסד, אנחנו גאים בכך שלסטודנטים, לאנשי הסגל, לאנשי הצוות ולבוגרים שלנו איכפת באופן עמוק מהאתגרים שעומדים בפני החברה הישראלית. מתוך כבוד לחופש פוליטי ולמעורבות אזרחית, אנחנו מעודדים את חברי הסגל ואת הסטודנטים שלנו לקחת חלק בפעילות פוליטית וחברתית כאינדיבידואלים, כל עוד, כמובן, שהפעולות שלהם אינן פוגעות בפעילויות החינוכיות של שלם, או שהן מוצגות כאילו הן מייצגות את המרכז האקדמי שלם.

ישראל, כמו דמוקרטיה רבות אחרות בימינו, ניצבת בפני אתגר מכריע: לטפח מנהיגים בעלי עצמאות מחשבתית, שיקול דעת מושכל ומידות טובות באופיים ובהתנהגותם אשר נדרשים לטובתה של כל חברה. הודות לחינוכם הייחודי, הסטודנטים והבוגרים שלנו יוצאים מצוידים ולהוטים להתמודד עם אתגר זה. הם כשלעצמם התקווה הטובה ביותר שלנו למצוא לו מענה.